

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2021-06-01

10.02.2021.

Ierosināta lieta par normām, kas noteic iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtību saimnieciskās darbības veicējiem

Satversmes tiesas 2. kolēģija 2021. gada 9. februārī ierosināja lietu „Par likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11. panta 3.¹ daļas un 11.¹ panta 6.¹ daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam”.

APSTRĪDĒTĀS NORMAS

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11. panta 3.¹ daļa noteic, ka ar saimniecisko darbību saistītie izdevumi tiek piemēroti apmērā, kas nepārsniedz 80 procentus no fiziskās personas kopējiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem.

Savukārt šā likuma 11.¹ panta 6.¹ daļa paredz, ja maksātājam pēc šajā pantā noteikto korekciju veikšanas ar nodokli apliekamais ienākums ir mazāks par 20 procentiem no saimnieciskās darbības ieņēmumiem, nodokli aprēķina no summas, kas nav mazāka par 20 procentiem no saimnieciskās darbības ieņēmumiem.

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMA

- Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk - Satversme) 105. pants: “Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. Īpašuma piespiedu atsavināšana sabiedrības vajadzībām pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos uz atsevišķa likuma pamata pret taisnīgu atlīdzību.”

LIETAS FAKTI

Lieta ierosināta pēc tiesībsarga pieteikuma. Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka līdz ar apstrīdēto normu spēkā stāšanos 2018. gada 1. janvārī tikusi mainīta ienākuma noteikšanas, un tādējādi arī iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas un

maksāšanas kārtība. Proti, ja iepriekš saimnieciskās darbības veicējiem izmaksas bija vienādas ar gūtajiem ieņēmumiem vai lielākas par gūtajiem ieņēmumiem, tad iedzīvotāju ienākuma nodoklis neesot bijis jāmaksā. Savukārt pēc apstrīdēto normu spēkā stāšanās šādos gadījumos saimnieciskās darbības veicējiem ir pienākums maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli, apliekot ar attiecīgu likmi saimnieciskās darbības 20 procentu ieņēmumu daļu (nevis peļņu). Līdz ar to, apstrīdēto normu dēļ personām ir jāmaksā iedzīvotāju ienākumu nodoklis arī tad, ja nav peļņas. Tādējādi apstrīdētās normas nesamērīgi ierobežojot saimnieciskās darbības veicējiem Satversmes 105. pantā noteiktās pamattiesības.

TIESAS PROCESS

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Saeimu līdz 2021. gada 9. aprīlim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

- Lietas sagatavošanas termiņš ir 2021. gada 9. jūlijs.

Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

- Lēmums par lietas ierosināšanu pieejams šeit: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2021/02/2021-06-01_lemums_par_ierosinasanu-1.pdf

Relīze sagatavota, lai informētu sabiedrību par Satversmes tiesas darbu. Detalizētāka informācija par Satversmes tiesas aktualitātēm, ierosinātajām un izskatītajām lietām pieejama Satversmes tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv. Aicinām sekot līdzi informācijai arī tiesas *Twitter* kontā [@Satv_tiesa](https://twitter.com/Satv_tiesa) un tiesas *Youtube* [kanālā](#).

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803

Video par Satversmes tiesu [šeit](#).

